

Nr 219

Av herr **Jonsson** i Strömsund, i anledning av *Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Bidrag till anordnande av verkstäder för handikappade.*

Under punkt 13, s. 147, i femte huvudtiteln (Bidrag till anordnande av verkstäder för handikappade) har arbetsmarknadsstyrelsen föreslagit en rad olika åtgärder för att skapa bättre sysselsättningsmöjligheter för handikappade människor.

I styrelsens förslag innefattas bl. a. inrättande av träningsverkstäder, verkstäder för helskyddad sysselsättning (arbetscentraler), halvskyddad sysselsättning m. m. Behovet av dylika anordningar har utförligen motive-rats. Länsarbetsnämndernas rapporter från hela landet visar stort behov av arbetsträning, skyddad sysselsättning och hemarbete för de partiellt arbetsföra. Svårigheterna för den äldre arbetskraften på öppna marknaden ökar. Populärt uttryckt talas numera om en »åldersvall» för personer i 40—45-årsåldern, dvs. svårigheter att erhålla sysselsättning — ett förhållande som bekräftas av arbetsförmedlingsstatistiken. Utvecklingen tyder på ett permanent behov av sysselsättningsmöjligheter, arbetsträning och skyddad sysselsättning, för ett betydande antal människor utöver dem vi i traditionell mening betecknar som partiellt arbetsföra. Arbetsmarknadsstyrelsen har även särskilt understrukit vikten av en snabbutbyggnad, att ett tillräckligt antal platser i arbetsträning och skyddad sysselsättning tillkommer dels för att komma till rätta med det nuvarande underskottet på sådana platser, dels för att möta den framtida utvecklingen med »förslitning» och omställning av konkurrenssvag arbetskraft.

Det aktuella platsbehovet — platser i arbetsträning och skyddad sysselsättning — uppskattas av arbetsmarknadsstyrelsen till lågt räknat 15 000 — ett faktiskt underskott på drygt 12 000 platser med hänsyn till den nuvarande platstillgången. Byggnadstakten måste alltså öka för att täcka platsbehovet inom överskådlig tid. En väsentlig anledning till platsunderskottet synes bottna i att det låga statsbidraget verkat hämmande på byggviljan. Landsting, städer, andra kommuner och enskilda organisationer har stått som huvudmän för de anläggningar som hittills tillkommit. År 1958 uppskattades statsbidraget till ca 15 % av de totala driftkostnaderna. Härtill kommer betydande kostnader för huvudmännen för investeringar i byggnader, maskiner etc. Arbetsmarknadsstyrelsen har därför föreslagit en del väsentliga förbättringar i det hittills gällande statsbidragssystemet. Här-

vid åberopar styrelsen att statsbidrag för anskaffande av lokaler för här angivna ändamål bör utgå efter samma grunder som gäller för provisoriska skollokaler vid lokal yrkesskola. Statsbidrag till dylika skollokaler utgår enligt 17 § kungörelsen den 31 maj 1957 (nr 480) om statsbidrag till yrkesskolor med 325 kronor per m² nettogolvyta av lokaler för undervisning, förvaring av skolmaterial m. m. Styrelsen föreslår att samma belopp bör utgå för nämnda anordningar för arbetsvård i investeringsbidrag för nya lokaler, dock *högst* 325 kronor per m² om det gäller bl. a. huvudman tillhörig byggnad eller inköp av befintlig byggnad, vilka tages i anspråk och iordningställes för verkstadsändamål. Styrelsen föreslår också att huvudman, som av utomstående förhyr lokaler för arbetsträning och skyddad sysselsättning, erhåller statsbidrag med 50 % av hyreskostnaden, dock med högst 15 kronor per m² och år.

Kungl. Maj:t ställer sig i stort sett välvillig till arbetsmarknadsstyrelsens förslag — vilka ovan i korthet specificerats — men gör vissa inskränkningar i fråga om golvytans storlek i de olika förslagen för statsbidragen. Sålunda föreslår Kungl. Maj:t en nettogolvyta av 15 m² per arbetsplats, gällande för såväl nyuppförda verkstadslokaler som lokaler, vilka anskaffats på annat sätt. Denna inskränkning av nettogolvytan torde i den praktiska tillämpningen av statsbidragsreglerna innebära betydande svårigheter. Man får räkna med att verkstädernas uppgifter måste anpassas till näringslivets skiftande struktur. Att begränsa golvytan till 15 m² per arbetsplats torde därför — om man tar hänsyn till lokala förhållanden och produktionsinriktning — betyda att man t. ex. för träindustriell verksamhet och liknande verkstadsrörelse, som kräver större golvytor, icke kan komma i åtnjutande av de bättre möjligheter till statligt stöd, vilka nu ställs i utsikt. Arbetsmarknadsstyrelsen har genom de arbetsvårdsanläggningar, som redan kommit till stånd i olika delar av landet, skaffat sig goda erfarenheter i hithörande frågor. Styrelsen bör därför också kunna bedöma problem, som sammanhänger med bidragsgivningen, på ett betryggande sätt. Arbetsmarknadsstyrelsen bör inte ställas i ett sämre läge än andra styrelser, som har att bedöma liknande frågor. En smidig anpassning av reglerna för ifrågavarande statsbidrag till skiftande förhållanden ligger helt i linje med önskemålen om en snabbutbyggnad inom arbetsvården — önskemål som Kungl. Maj:t och arbetsmarknadsstyrelsen enligt skrivningen i statsverkspropositionen i princip är helt eniga om.

Med hänvisning till relaterade synpunkter föreslås,

att riksdagen måtte besluta om statsbidrag till anordnande av verkstäder för handikappade utan maximering av bidraget till viss nettogolvyta per arbetsplats.

Stockholm den 26 januari 1960

Sigfrid Jonsson
i Strömsund